

ב' אייר, תשע"ה
21 אפריל, 2015
מס': 5/2015

הנושא: כללי חיוב והתחשבנות בין קופות החולים לבין מערך האשפוז בבריאות הנפש והמרפאות הציבוריות לבריאות הנפש

1. רקע:

הרפורמה הביטוחית בבריאות הנפש תיכנס לתוקפה ביום: 1 ביולי 2015, במסגרתה תועבר האחריות הביטוחית של המדינה למתן רוב שירותי בריאות הנפש (למעט מספר חריגים), המפורטים בתוספת השלישית לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, לאחריות קופות החולים ושירותים אלה יתווספו לתוספת השנייה לחוק. חוזר זה מסדיר את כללי החיוב וההתחשבנות הנגזרים מכניסת הרפורמה לתוקפה והוא מצטרף לחוזרים קיימים והוראות כל דין.

2. מטרה:

הסדרת כללי החיוב וההתחשבנות בין קופות החולים לספקי השירותים הציבוריים בבריאות הנפש, לרבות העברת המידע ביניהם לצרכי ההתחשבנות.

3. הגדרות:

- לעניין חוזר זה בלבד למונחים המפורטים להלן תהיה המשמעות המפורטת בצידם
- 3.1 "אשפוז" או "אשפוז פסיכיאטרי" – אשפוז, לרבות אשפוז יום, במרכז רפואי לבריאות הנפש (בית חולים פסיכיאטרי) או במחלקה פסיכיאטרית בבית חולים כללי.
  - 3.2 "מרפאה לבריאות הנפש" – מרפאה לבריאות הנפש שהיא אחת מאלה:
מרפאה לבריאות הנפש של בית חולים ציבורי, כללי או פסיכיאטרי;
מרפאה לבריאות הנפש המופעלת על ידי קופת חולים, לרבות שירות בריאות נפש הפועל בתוך מרפאה כללית של קופת חולים;

- מרפאה לבריאות הנפש המופעלת על ידי משרד הבריאות, לרבות תחנה לבריאות הנפש ;
- מרפאה אחרת, בה פועל צוות רב מקצועי המספק שירותי בריאות נפש שבהתקשרות עם קופת חולים.
- 3.3. "מרפאה ציבורית לבריאות הנפש" – מרפאה לבריאות נפש שהיא אחת מאלה :
 מרפאה ממשלתית ;
 מרפאה בבעלות קופת חולים ;
 מרפאה בבעלות רשות מקומית ;
 מרפאה בבעלות תאגיד שהוא מוסד ציבורי כהגדרתו בסעיף 9 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961.
- 3.4. "מאושפז פעיל" – מטופל מאושפז מיום קבלתו לאשפוז ועד ליום שחרורו או עד היום ה-365 לאשפוזו (כולל), לפי המוקדם מביניהם.
- 3.5. "מאושפז ממושך" – מטופל מאושפז מיום אשפוזו ה-366.
- 3.6. מאושפז ב"מחלקה לפסיכיאטריה ביטחון פעילה" – מטופל מאושפז במחלקה המוגדרת ברישיון בית החולים כמחלקה ל"פסיכיאטריה ביטחון פעילה".
- 3.7. "מאושפז ילדים ונוער" – מטופל מאושפז במחלקה המוגדרת ברישיון המרכז הרפואי לבריאות הנפש כמחלקת אשפוז ילדים או מחלקת אשפוז נוער או מחלקת אשפוז ילדים ונוער.
- 3.8. "אשפוז כפוי" – אשפוז כפוי בהתאם להוראות חוק טיפול בחולי נפש – בין אשפוז כפוי על פי צו בית משפט שניתן בהליך פלילי ("אשפוז כפוי פלילי") ובין אשפוז כפוי על פי הוראה של פסיכיאטר מחוזי או "מנהל" בהתאם לחוק האמור ("אשפוז כפוי אזרחי").
- 3.9. "אשפוז יום" – אשפוז פסיכיאטרי שאינו כולל לינה.
- 3.10. "טיפול יום" – טיפול אמבולטורי בבריאות הנפש הניתן ביחידת טיפול יום במרכז רפואי לבריאות נפש, בבית חולים כללי או בקהילה, המיועד לאפשר המשך חיים בקהילה ולמנוע צורך באשפוז פסיכיאטרי.
- 3.11. "טיפול מרפאתי כפוי" – טיפול מרפאתי בהוראה של פסיכיאטר מחוזי או בצו בית משפט בהליך פלילי שניתן בהתאם להוראות חוק טיפול בחולי נפש
- 3.12. "דמי חופשה" – דמי חופשה המשולמים למאושפזים בחופשה, בתנאי שמדובר במאושפז המקבל קצבת נכות או קצבת זקנה ושאיירים (זו"ש), אשר חולקה במהלך האשפוז והחופשה עצמה היא בתקופה שלאחר החלוקה לעיל.
- 3.13. "חוק טיפול בחולי נפש" – חוק טיפול בחולי נפש התשנ"א 1991.

כללי חיוב והתחשבות:

4. מיון:

- 4.1. קופות החולים תישאנה בעלות המיון בבית חולים כללי עבור מבוטחים שהופנו על ידי רופא לחדר מיון למטרת בדיקה פסיכיאטרית.
- 4.2. חובת תשלום הקופה ותשלום המטופל בעד טיפול במיון בבית חולים כללי יהיו בהתאם לכללי הזכאות בנושא ביקור במיון בתוספת השנייה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, סעיף 2 ב לחלק השני לתוספת השנייה (שירותים בהשתתפות כספית עצמית של המבוטח) ("חדר מיון") ובכפוף למפורט להלן בסעיף זה.
- 4.3. פטור מתשלום אגרת מיון ינתן למבוטח שהופנה לחדר מיון בבית חולים כללי על פי הוראה של הפסיכיאטר המחוזי, או על פי צו בית המשפט בהליך הפלילי, בהתאם להוראות חוק טיפול בחולי נפש.
- 4.4. לא קופת החולים ולא המטופל ידרשו לשאת בעלות פנייה לחדר מיון במרכזים רפואיים לבריאות הנפש.

5. אשפוז פסיכיאטרי:

5.1. קבלה לאשפוז

- 5.1.1. כל קבלה לאשפוז תתבצע לאחר בדיקה במיון הפסיכיאטרי.
- 5.1.2. הודעה לקופה על קבלה לאשפוז של מבוטח תימסר בתוך 24 שעות ממועד הקבלה לאשפוז (או 48 שעות – אם הקבלה לאשפוז הייתה בסופ"ש/חג).

5.2. חיוב בגין ימי אשפוז

- 5.2.1. יום אשפוז של "מאושפז פעיל" יחויב בהתאם למוגדר במחירון משרד הבריאות.
- 5.2.2. יום אשפוז של "מאושפז ממושך" יחויב בהתאם למוגדר במחירון משרד הבריאות.
- 5.2.3. יום אשפוז של "מאושפז ילדים ונוער" יחויב בהתאם למוגדר במחירון משרד הבריאות ולמשך כל תקופת אשפוזו במחלקה.
- 5.2.4. יום אשפוז של "מאושפז במחלקה לפסיכיאטריה ביטחון פעילה" יחויב בהתאם למוגדר במחירון משרד הבריאות ולמשך כל תקופת אשפוזו במחלקה.

5.2.5. אשפוז יום מבוגר ואשפוז יום ילדים ונוער יחוייבו בהתאם למוגדר במחירון משרד הבריאות.

5.2.6. במעבר של מאושפז מאחת המחלקות האמורות בסעיפים 5.2.3-5.2.4 למחלקה אחרת בבית החולים, יספרו ימי האשפוז במחלקות אלו במניין ימי האשפוז לצורך הגדרת המאושפז כ"מאושפז פעיל" או "מאושפז ממושך".

5.2.7. החיוב בגין ימי אשפוז יתבצע אחת לחודש עבור כל המאושפזים ששהו באשפוז במהלך אותו חודש, וישלח באמצעות מדיה דיגיטלית.

5.2.8. הגורם המאשפז יעביר לגורם הקליני בקופת החולים סיכום טיפול, אחת לחודש עבור מאושפזים פעילים, ואחת לשלושה חודשים עבור מאושפזים ממושכים במקביל לחיוב.

5.2.9. הגורם המאשפז, לא ישחרר מאושפז, שקופת החולים בה הוא מבוטח אינה רואה הצדקה רפואית להמשך אשפוזו, אם לדעת מנהלו יש הצדקה כזאת, כל עוד לא הביא הענין בפני הפסיכיאטר המחוזי, וזה הכריע כי אין מניעה לשחרור המטופל וכפוף לכל תנאי שהתנה בקביעתו. הפסיכיאטר המחוזי יתן הזדמנות גם לקופת חולים הרוצה בכך, להשמיע את עמדתה המקצועית בנושא.

5.2.10. קופת חולים תממן כל אשפוז כפוי של מאושפזים, בין אשפוז דחוף בהוראת מנהל מרכז רפואי לבריאות הנפש או אשפוז כפוי ע"פ הוראת פסיכיאטר מחוזי ("אשפוז כפוי אזרחי") ובין אשפוז כפוי על פי צו בית משפט בהליך פלילי ("אשפוז כפוי פלילי") וזאת כל עוד ההוראה או הצו בתוקף. קופת החולים תפעל לתיאום מקום האשפוז מול הפסיכיאטר המחוזי.

5.3. התחשבות בגין העברה וליווי של מאושפזים במרכז רפואי לבריאות נפש לקבלת טיפול רפואי מחוץ למרכז הרפואי

5.3.1. העברה וליווי של מאושפז אל בית חולים כללי – אחריות ומימון

5.3.1.1. העברה ממרכז רפואי לבריאות הנפש למיון או לאשפוז בבית חולים כללי (הלוך ושוב) תבוצע באחריות מרכז בריאות הנפש בו מאושפז המטופל המועבר ועל חשבונו.

5.3.1.2. ליווי והשגחה במיון בבית חולים כללי – באחריות ועל חשבון בית החולים המפנה עד קבלת המטופל לאשפוז בבית החולים הכללי ובכלל זה אשפוז במיון עצמו (השהיה).

5.3.1.3. ליווי והשגחה באשפוז בבית חולים כללי החל מקבלת המטופל לאשפוז (לרבות במיון להשהיה) - באחריות ועל חשבון בית החולים הכללי.

5.3.2. במקרה של הפניית מאושפז ממרכז רפואי לבריאות נפש לבית חולים כללי, עלות הטיפול במחלקה לרפואה דחופה ועלות אשפוז בבית חולים כללי – על חשבון קופת החולים. עם אשפוז החולה בבית החולים הכללי ישוחרר המטופל מהמרכז הרפואי לבריאות הנפש (בעבור הימים בהם אושפז המטופל בבית חולים כללי תחויב הקופה בתשלום לבית החולים הכללי בלבד).

5.3.3. הסעה וליווי של מאושפז לטיפול אמבולטורי – אחריות ומימון

5.3.3.1. הסעה (הלוך ושוב) – באחריות ועל חשבון קופת החולים.

5.3.3.2. ליווי – באחריות ועל חשבון המרכז הרפואי לבריאות הנפש המפנה.

5.3.4. העברה וליווי של מאושפז אל מרכז רפואי לבריאות נפש אחר – אחריות ומימון

העברה וליווי באחריות ועל חשבון המרכז הרפואי לבריאות הנפש המפנה ועד לקבלת המטופל לאשפוז.

5.4. חופשות בתשלום

5.4.1. חופשת סוף שבוע/חג – מוגדרת כחופשה בה המטופל יצא ביום ו' /ערב חג וחזר עד יום א' /יום לאחר החג עד השעה 14:00, ובלבד שלא שוחרר ביום החזרה. ימי חופשה העונים להגדרה זו יחויבו לפי מחיר יום אשפוז בהתאם להגדרת המטופל (פעיל/ממושך).

5.4.2. חופשת הסתגלות – מוגדרת כחופשה בה המאושפז יצא לשני לילות רצופים לכל היותר באמצע השבוע למסגרת חוץ ביתית, וזאת לצורך בחינת התאמה לשיקום, וחזר עד 14:00 ביום שלמחרת הלילה השני. יום חופשת הסתגלות יחויב על פי תעריף אשפוז יום פסיכיאטרי בהתאם למוגדר במחירון משרד הבריאות. יתאפשרו עד 3 חופשות הסתגלות לאפיזודת אשפוז.

5.5. חלוקת קצבת נכות, זקנה ושאיירים (זו"ש)

5.5.1. בהתאם לאמור בחוק הביטוח הלאומי ותקנותיו ובהתמלא התנאים לכך, קופת חולים זכאית לבקש חלוקת קצבת נכות או קצבת זקנה ושאיירים (זו"ש) של מאושפז, ולקבל מהביטוח הלאומי עד 80% מהקצבת שחולקה.

- 5.5.2 באחריות הגורם המאשפז להעביר לקופת החולים את המידע שברשותו הדרוש לקופת החולים לצורך הגשת בקשות לביטוח הלאומי לביצוע חלוקת הקצבה.
- 5.5.3 דמי חופשה – כדי לאפשר לגורם המאשפז להעניק דמי חופשה למאושפז הזכאי להם, באחריות קופת החולים להעביר לגורם המאשפז את כל המידע הנדרש, כולל מועד החלוקה וסכום הקצבה אותו קיבלה בעבור כל מאושפז.
- 5.6 העברה מאשפוז פסיכיאטרי לאשפוז יום פסיכיאטרי
הודעה על העברה מאשפוז לאשפוז יום, תימסר לקופת החולים מדי בוקר על גבי מדיה דיגיטלית.
- 5.7 שחרור מאשפוז פסיכיאטרי
5.7.1 הודעה על שחרור מאשפוז תימסר לקופת החולים בתוך 24 שעות ממועד השחרור (או 48 שעות – אם השחרור היה בסופ"ש/חג).
5.7.2 עבור מאושפזים ששחררו מאשפוז פסיכיאטרי (מאשפוז או אשפוז יום), ישלח הגורם המאשפז סיכום מחלה במדיה דיגיטלית לגורם הקליני הרלוונטי בקופת החולים במקביל לשליחת החיוב.
5.7.3 משרד הבריאות יישא בעלות האשפוז של מאושפז החל מהיום ה- 11 לאחר החלטת ועדת סל שיקום לאישור דיור בקהילה של המאושפז (עפ"י חוק שיקום נכי נפש בקהילה). לעניין זה, מניין ימי האשפוז יחל ביום שלאחר החלטת הועדה כאמור. למען הסר ספק, קופת החולים תישא בעלות האשפוז בגין 10 ימי האשפוז הראשונים מיום החלטת הועדה כאמור.
- 5.8 קבלה חוזרת לאשפוז:
5.8.1 במקרה של קבלה חוזרת לאשפוז עד 90 יום (כולל) מיום השחרור (מאשפוז או אשפוז יום) – ספירת ימי האשפוז לעניין סיווג המאושפז כפעיל או ממושך, תמשיך מיום השחרור.
5.8.2 במקרה של קבלה חוזרת לאשפוז מעל 90 יום מיום השחרור (מאשפוז או אשפוז יום) – ספירת ימי האשפוז לעניין סיווג המאושפז כפעיל או ממושך, תחל מחדש.
5.8.3 לעניין מניין 90 הימים האמורים, יספר יום השחרור ולא יספר יום הקבלה החוזרת.

6. שירותים מרפאתיים ציבוריים

6.1. שירות מרפאתי במרפאה לבריאות הנפש וטיפול יום יהיו במימון קופת החולים, בכפוף למתן טופס התחייבות על ידי הקופה.

6.2. במקרים בהם מטופל פנה באופן עצמאי לטיפול במרפאה לבריאות הנפש ואובחן/טופל על ידי המרפאה, עליו לחזור לקופת החולים ולהמציא טופס התחייבות.

6.3. טיפול מרפאתי כפוי

קופת החולים תממן כל טיפול מרפאתי כפוי. מימון הטיפול המרפאתי יבוצע כל עוד ההוראה או הצו לטיפול מרפאתי כפוי בתוקף. קופת החולים תפעל לתיאום מול הפסיכיאטר המחוזי של מקום הטיפול המרפאתי.

6.4. שיטת המנויים

ההתחשבות בין קופות החולים והמרפאות הציבוריות לבריאות הנפש תתבצע בשיטת המנויים, כמפורט להלן:

6.4.1. מנוי אבחוני – עד שני מפגשים: פגישת אבחון (intake) ומפגש טיפולי נוסף. מנוי אבחוני ינתן עבור הפנייה לאבחון בלבד.

6.4.2. מנוי טיפולי קצר – עד 6 מפגשים למבוגרים; עד 8 מפגשים לילדים ונוער. מוגבל ל- 8 חודשים, כאשר ספירת החודשים תחל מיום המפגש הראשון שבוצע במנוי הקצר. מותנה במיצוי מספר המפגשים המרבי במנוי האבחוני.

6.4.3. מנוי טיפולי ארוך – עד 30 מפגשים, מוגבל לשנתיים. השנתיים נספרות מיום המפגש הראשון שבוצע במנוי הארוך. מותנה במיצוי מספר המפגשים המרבי במנוי הטיפול הקצר.

6.4.4. ספירת המפגשים בכל אחד מסוגי המנויים היא נפרדת ולא כוללת מפגשים שבוצעו במסגרת מנוי קודם.

6.4.5. כל טיפול יתחיל במנוי אבחוני. במידה שידרש המשך טיפול ומוצה מספר המפגשים המרבי במנוי האבחוני, המשך הטיפול יתבצע באמצעות מנוי קצר. מוצה מספר המפגשים המרבי במנוי קצר, המשך טיפול, ככל שידרש, יתבצע באמצעות מנוי ארוך.

6.4.6. לאחר מיצוי המנוי הטיפול הארוך ובהינתן המלצה רפואית להמשך טיפול שאושרה ע"י קופת החולים, ניתן יהיה לקבל מנוי טיפולי קצר או מנוי טיפולי ארוך לפי הנדרש.

6.4.7. אבחון ילדים ונוער – במידה שהאבחון ידרוש מפגשים נוספים, ההתחשבות תתבצע באמצעות מנוי טיפולי קצר.

- 6.4.8. במסגרת ביקור אחד במרפאה ניתן לבצע עד שני מפגשים טיפוליים כחלק מהמנוי, ובלבד שמדובר בשני סוגים שונים של מפגשים טיפוליים.
- 6.4.9. במידה שמטופל ישוב לקבלת טיפול במרפאה לאחר שסיים בה תהליך טיפולי, החזרה לטיפול תתבצע במסגרת המנוי שברשותו כל עוד לא מוצו המפגשים שבמנוי או תוקפו, המוקדם מביניהם, בהתאם להגדרת המנוי.
- 6.4.10. טיפולים בנזע חשמלי ו-TMS, ככל שניתנים במרפאה, אינם נחשבים כמפגשים לעניין הסעיפים שלעיל ויחויבו בנפרד בהתאם למוגדר במחירון משרד הבריאות.
- 6.4.11. במקרה של מפגש ראשון במרפאה בו לא נערך אבחון, יש לחייב עבור ביקור בודד בהתאם לתעריף משרד הבריאות ולא עבור מנוי אבחוני.
- 6.4.12. באחריות קופת החולים והמרפאה הציבורית לבריאות הנפש להסדיר ישירות ביניהן את אישור המנויים הקצר והארוך.
- 6.4.13. ההתחייבות למנוי תנתן מראש כאשר החיוב בגין המנוי יתבצע בחודש בו התקיים המפגש הראשון במסגרת המנוי, בהתאם למוגדר במחירון משרד הבריאות.
- במקרה של מנוי טיפולי ארוך, החיוב יחולק ל-4 תשלומים שווים ויבוצע בחודש הראשון, מדי שלושה חודשים ללא תלות במספר המפגשים שהתקיימו.
- 6.4.14. כחלק מסיכום טיפול או מתהליך אישור טיפול המשכי, דוח טיפול ישלח לגורם קליני בקופת החולים:
- 6.4.14.1. עם תום המנוי האבחוני.
- 6.4.14.2. עם תום המנוי הטיפולי הקצר.
- 6.4.14.3. בצמוד לחיוב הרבעוני במנוי הטיפולי הארוך, וכן עם תום המנוי.
- 6.5. על אף האמור בסעיף 6.4, רשאיות קופת חולים ומרפאה ציבורית לבריאות הנפש להתקשר בהסכמה שלא בשיטת המנויים ובלבד שההסדר לא יפגע בזכויות המטופלים וישמור על הרצף הטיפולי.
- 6.6. טיפול יום
- 6.6.1. טיפול יום יחוייב בהתאם למוגדר במחירון משרד הבריאות ואינו כלול במנויים.
- 6.6.2. טיפולים בנזע חשמלי ו-TMS יחוייבו בנפרד ממחיר טיפול יום בהתאם למוגדר במחירון משרד הבריאות.

6.6.3. סיכום טיפול ישלח לגורם הקליני בקופת החולים מדי חודש במקביל לחיוב החודשי.

7. אלא אם נקבע אחרת במפורש בחוזר זה, על ההתחשבות בין ספקי השירותים הציבוריים בבריאות הנפש וקופות החולים, יחולו הכללים הנהוגים ברפואה הכללית, לרבות תנאי אשראי, טיפול במחלוקות וערעורים, ריבית, זכות קיזוז, אופן הרישום החשבונאי, וכיו"ב (לרבות, חוזרי מנכ"ל מס' 21/1991 ו-23/2005).

8. הערכות לקראת מעבר האחריות הביטוחית ממשרד הבריאות אל קופות החולים עבור מטופלים שקיבלו שירות ערב העברת האחריות

- 8.1. העברת האחריות הביטוחית לא תשפיע על ספירת ימי האשפוז שהחלו לפני מועד העברת האחריות לעניין הגדרת המאושפז כמאושפז פעיל או ממושך.
- 8.2. העברת מידע – לקראת העברת האחריות הביטוחית יעבירו ספקי השירות בבריאות הנפש מידע לקופות החולים בהתאם להנחיות האגף לבריאות הנפש.
- 8.3. החל ממועד העברת האחריות הביטוחית (1.7.2015), כל טיפול במרפאה (לרבות טיפול יום) הניתן למטופל, שטיפולו החל לפני מועד זה, יתבצע על בסיס טופס התחייבות של קופת החולים. על קופת החולים להיערך בהתאם למידע שיועבר לה לקראת מועד ההעברה, כך שטפסי ההתחייבות ינתנו למבוטחים מבעוד מועד לשם שמירה על הרצף הטיפולי.
- 8.4. מרפאה שלא העבירה את המידע הנדרש לקופת החולים לפני מועד העברת האחריות (פרט למצבים בהם המבוטח סרב להעברת המידע) תמשיך לספק את השירות למטופלים על חשבונה עד להעברת המידע.
- 8.5. אם קופת החולים קיבלה מידע על מבוטח שהיה בטיפול ערב העברת האחריות הביטוחית, ולא סרבה בכתב למתן טופס התחייבות או שסרבה והסתבר בדיעבד שהטיפול המרפאתי היה נדרש, תספק קופת החולים טופס התחייבות בדיעבד.
- 8.6. עבור מטופלים שממשיכים לקבל טיפול באותה מרפאה בה טופלו ערב העברת האחריות, ניתן יהיה להתחשבן כמנוי ראשון באמצעות מנוי קצר או ארוך, וזאת בהתאם להסכמה בין קופת החולים והמרפאה. במידה ולאחר סיום המנוי ידרש המשך טיפול, סוג המנוי ההמשכי יקבע בהתאם לאמור בסעיפים 6.4.5 ו-6.4.6.

9. תחולה

תחולת הוראות חוזר זה הינה החל מיום מעבר האחריות הביטוחית של שירותי בריאות הנפש לקופות החולים – 1 ביולי 2015, למעט סעיפים בהם צוינו מועדים אחרים מוקדמים יותר.

הואילו להעביר תוכן חוזר זה לידיעת כל הנוגעים בדבר במוסדכם.

בכבוד רב,

פרופ' ארנון אפק

העתק: ח"כ צחי הנגבי, מ"מ וסגן שר הבריאות
מא/29530715